

د کرنې میکانیزه کول د هېواد اقتصادي وده پیاوړې کوي

د کرنې په برخه کې د اصلاحاتو رامنځته کول او په نوي او میکانیزه سیستم سره د پخواني او سنتي کرنې اړول افغانستان د اقتصادي ودې پر لور بیايي.

افغانستان د کرنې وړ کابو ۸ میلیون هکتاره ځمکه لري چې دا مهال د یادې کرنیزې ځمکې نیمایي، یې په سنتي او پخواني ډول کرل کېږي او پاتې نوره یې شاړه ده چې اصلي لامل یې د اوبو نشتوالی ښودل شوی دی.

په هېواد کې د نږدې نیمایي ځمکې د شاړې د پاتې کېدو خبره په داسې حال کې په ډاگه کېږي چې د اوبو او برېښنا وزارت هم گوته ورته نیسي او وایي چې افغانستان د ۷۵ میلیارد متر مکعب اوبو زېرمې لري او د دې اوبو نږدې ۷۰ سلنه گاونډيو هېوادونو په تېره بیا پاکستان او ایران ته بهېږي، خو یوازې ۳۰ سلنه یې په هېواد کې په سنتي ډول لگول کېږي.

که د کرنې برخې د میکانیزه کولو لپاره د هېواد پر ۲۵ څپاندو او بهاندو سیندونو بندونه ورغول شي او کانالونه رامنځته شي او پرې برېښنا کوټونه جوړ شي، په دې سره به نه یوازې د بزگرانو لپاره آسانتیاوې رامنځته شي، بلکې د هېواد د اقتصادي ودې په برخه کې به هم د لیدني وړ پرمختګونه رامنځته کړي او په کال کې به د څو فصلونو او په کمو اوبو سره به د ډېرو ځمکو د څړوبېدو لپاره زمینه برابروي. تمه ده چې په هېواد کې دې برخې ته پاملرنه د بزگرانو اقتصادي وضعیت ښه کړي او د کورنیو عوایدو په برخه کې به زیاتوالی رامنځته کړي.

افغانستان په زیاته کچه کرنیز توکي له بهرنیو هېوادونو واردوي او له دې لارې زیات اسعار بهرنیو هېوادونو ته ځي، خو که په دې برخه کې اصلاحات رامنځته شي، نو پر مټ به یې نه یوازې بهرنیو هېوادونو ته د کرنیزو محصولاتو لپاره د تلونکو اسعارو مخنیوی به وکړي، بلکې له دې سره به کرنیز محصولات هم زیات شي او بهر ته به د هغو د صادراتو لپاره لاره هواره شي.

د افغانستان کرنیز توکي په تېره بیا زعفران، وچې او تازه مېوې او طبي بوټي د ښه کیفیت او ذایقې لرونکي دي او دا لامل شوی دی چې په نړیوالو بازارونو کې مناسب ځای او زیات پېرودونکي ومومي.

په افغانستان کې د څو کلنو جگړو په بهیر کې د دې هېواد یوه اندازه وچې او تازه مېوې، طبي بوټي او زعفران د نورو هېوادونو په نوم بهرنیو هېوادونو ته صادرېدل او دې چارې په مستقیم ډول په بهرنیو مارکیټونو کې د افغانستان پر کرنیزو توکو منفي اغېزه کړې وه.

خو له نیکه مرغه په دې وروستیو کلونو کې د افغان حکومت په هڅو د دې چارې مخه نیول شوې او دا مهال د افغانستان ټول صادراتي توکي د دې هېواد په خپل نوم بهرنیو هېوادونو ته استول کېږي او گټه یې هم په مستقیم ډول د دې هېواد بزگرانو او سوداگرو ته رسېږي.

بهرنیو هېوادونو او بازارونو ته د افغانستان د کرنیزو توکو لار موندنه په هېواد کې د کرنیز سیستم پیاوړتیا ته لاره پرانیستې او په ټوله کې یې د هېواد د اقتصادي وضعیت پر ښه والي مثبت اغیز کړی دی.

تمه ده چې کرنیز سیستم د میکانیزه کولو (اصلاح) لویه برخه کې به د دولت او خصوصي سکتور پانگه اچونه زیاته شي او له بزگرانو سره مرسته به هم په کور دننه زیات شمېر کسانو ته په مستقیم او غیر مستقیم ډول د دندو زمینه برابره کړای شي او د هېواد د اقتصاد غوړېدو لامل به شي.

په لنډ ډول ویلای شو چې د کرنې د برخې میکانیزه کول لاندې گټې له ځان سره لري:

✓ په نوي ماشیني سیستم له سنتي او پخواني سیستم د کرنې د برخې اړول

✓ د حاصلاتو زیاتوالی

✓ په کم لگښت د کرنیزو محصولاتو تولید

✓ بازار ته په وخت سره د کرنیزو حاصلاتو وړاندې کول

✓ د کرنیزو محصولاتو د له منځه تلو مخنیوی

✓ د کرنیزو محصولاتو د کیفیت او کمیت لوړېدنه

✓ له اوبو اغیزناکه گټه اخیستنه

✓ او په پای کې د هېواد اقتصادي وده.

حسب الله نوري

سرچینې:

۱ - بیلانس واردات و صادرات افغانستان نامتعادل است

<http://afghannews.af>

۲ - وزارت انرژي و آب: سالانه ۷۵ میلیارد مترمکعب آب داریم

<https://8am.af/ministry-of-energy-and-water/>

۳ - ریاست میکانیزه زراعتی

<https://www.mail.gov.af/dr/node/1594>